

## **S mačkou Lízou vstávam aj zaspávam** (rozhovor so spisovateľom Jánom Uličianskym)

Dlhú cestu z Banskej Štiavnice k nám merala mačka Líza spisovateľa Jána Uličianskeho. Podľa knihy Líza, mačka z Trojice vznikol nový rozhlasový večerníček. Líza sa už poctivo pripravuje na súboj s ostatnými rozprávkami na XI. ročníku festivalu Zázračný oriešok. Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe. Jánovi Uličianskemu sme po hravom čítaní v utorok 4. augusta 2020 položili pár otázok.

### **Ako ste sa dnes u nás cítili?**

Bolo to veľmi príjemné. Na divadielku boli škôlkari a žiaci prvej a druhej triedy, pre ktorých je vždy zaujímavé rozprávať sa o zvieratkách. Líza, ktorá prišla z hlavného mesta, z Bratislavy, do Banskej Štiavnice a zažila tam všelijaké dobrodružstvá, bola naozaj veľmi dobrou témou na debatu. Veľmi oceňujem aj to, že to bolo hravé – zázračné – čítanie. Deti mohli vidieť nielen živého autora, ale aj bábkych hlavných protagonistov – štiavnickej Šarloty a hlavnej hrdinky Lízy. Videli kúsok bábkového divadla, vypočuli si ukážku, takže myslím, že sa to stretlo s porozumením.

### **Čo vás inšpirovalo k napísaniu príbehu o mačacej hrdinke Líze?**

Veľmi rád píšem o veciach, ktoré som sám zažil alebo ich poznám. Potom príde akási fáza „tvorivého dotvorenia“ a je to. Už prvá knižka z mačacej ríše“ Leonardo , kocúr z ulice“ bola o mojom vlastnom kocúrovi Leoškovi. No a Lízu som zažil rovnako ako Leoša. Bol to príbeh, keď sa v rodine narodil malý chlapec. Stará mačacia dáma jednoducho nebola kompatibilná s malým bábätkom a musela, voľky-nevoľky“, odísť na chalupu. Napokon, zdalo sa, že sa jej tam veľmi páči. Presun z veľkomesta do menšieho historického mesta na chalupu jej veľmi prospel. Dostal som veľa nových podnetov. Mohol som skúmať interaktivitu medzi udomácnenými štiavnickými mačkami a tou „prišelkyňou“, ktorá sa objavila ako veľká pani. Líza si však zachovala svoj vlastný status a imidž. Bolo to veľmi zaujímavé pozorovanie.

### **Prečo ste si za miesto deja vybrali historické banské mesto Banská Štiavnica?**

Jednoducho preto, že tam máme vlastnú chalupu. To prostredie nie je vymyslené a dáva veľa inšpirácií pre rôzne stretnutia. Sú tam zákutia starých rozvalín, ktoré Líza objavovala, sochy, nádvorcia. V centre je starobylý vyvýšený chodník trotuár, kde je veľa obchodíkov. Líza podnikala rôzne výlety po tom to historickom meste. A tým, že bola začipovaná, stále sa našiel niekto z mestskej polície, kto nám zavolať so slovami, že : „Našli sme vašu mačičku. Poďte si po ňu.“

### **O knižke ste deťom nerozprávali náhodou. Líza, mačka z Trojice je literárnou predlohou nového rozhlasového večerníčka pre deti. Aj ten bude súťažiť na 11. ročníku festivalu rozhlasových rozprávok Zázračný oriešok. Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe. Je to pre vás česť?**

Som veľmi rád, že ďalšia moja knižka sa dočkala rozhlasového spracovania. Leonardo, kocúr z ulice má svoje miesto v nedeľnejšej rozprávkovej hre. Líza, mačka z Trojice má svoju rozhlasovú verziu v podobe večerníčkového seriálu v podaní Richarda Stankeho. Je to veľmi milé počúvanie.

**V súťaži rozhodne odborná aj detská porota. S akými emóciami k nám prichádzate na Zázračný oriešok a s akými odchádzate?**

Základná emócia je vždy pozitívna. Je skvelé, že Zázračný oriešok, ako festival knihy v rozhlase a rozhlasu v knihe, stále funguje. Už dávno nie som v rozhlase. Prichádzam sem ako autor a nestor festivalu. Je to krásny pocit, vidieť a počuť, že dielo, ktoré ste vymysleli a stáli ste pri jeho zrode, stále funguje. Ďalšie a ďalšie deti môžu prísť do piešťanskej knižnice a stretnúť sa s knižkou, jej rozhlasovou podobou, jej autorom, ilustrátormi, hercami, ktorí sa podieľali na realizácii rozhlasového diela. To je základné poslanie – dávať knižkám a rozhlasu ďalší priestor, spájať ich a motivovať deti k čítaniu, počúvaniu a následne k premýšľaniu o tom, čo čítali a počuli.

**Počas podujatia Zázračná knižnica bol s Vami aj ilustrátor knižky Líza, mačka z Trojice Vladimír Král. Boli ste s jeho obrázkami Lízy spokojný?**

Určite áno. Rovnako to bolo už pri prvej spolupráci na knižke Analfabeta Negramotná. Vlado Král je pre mňa veľmi inšpiratívny človek. Lízu poznal iba z fotografií, ktoré sme mu posielali, napr. Líza spiaca, Líza v kuchyni, alebo Líza sa rozťahuje v košíku... Po Banskej Štiavnici som ho previedol osobne. Zobral som ho na miesta, kde sa Líza pohybovala. Mohol sa inšpirovať dobovými reáliami a pamätihodnosťami. Dal do toho svojho génia, skratku, farebnosť, nepopisnosť, takže s tými ilustráciami som mimoriadne spokojný. Dokonca až tak, že som od neho odkúpil skoro všetky ilustrácie a mám ich v spálni. Čiže teraz vstávam a zaspávam s mačkou Lízou.

Aktéri:

Katarína Beňová (Autor interview)

Ján Uličiansky (Účastník interview)

Akcia: Líza v tábore, Piešťany (Slovensko)

Dátum: 4.8.2020